

नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६७) काठमाडौं, वैशाख १८ गते, २०७४ साल (संख्या ३)

भाग ३

नेपाल सरकार

परराष्ट्र मन्त्रालयको सूचना

अवैतनिक वाणिज्यदूत सम्बन्धी (चौथो संशोधन) नियमावली, २०७४

अवैतनिक वाणिज्यदूत सम्बन्धी नियमावली, २०३९ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकाले,

प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०१३ को दफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यी नियमहरूको नाम “अवैतनिक वाणिज्यदूत सम्बन्धी (चौथो संशोधन) नियमावली, २०७४” रहेको छ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **अवैतनिक वाणिज्यदूत सम्बन्धी नियमावली, २०३९ को नियम २ मा संशोधन** : अवैतनिक वाणिज्यदूत सम्बन्धी नियमावली, २०३९ (यस पछि “मूल नियमावली” भनिएको) को नियम २ को,-

(१) खण्ड (ग) र (घ) को सट्टा देहायका खण्ड (ग) र (घ) राखिएका छन् :-

(ग) “राजदूत” भन्नाले विदेश स्थित नेपाली राजदूतावासको प्रमुखका रूपमा काम गर्ने राजदूत वा राजदूतावास नरहेको मुलुकको लागि सहप्रमाणीकृत गैरआवासीय राजदूत सम्झनु पर्छ र सो शब्दले राजदूतको पद रिक्त भएमा कार्यवाहक राजदूतको रूपमा काम गर्ने कूटनीतिक अधिकृतलाई समेत जनाउँछ ।

(घ) “कन्सुलर क्षेत्र” भन्नाले कन्सुलर सम्बन्धी काम गर्नको लागि अवैतनिक वाणिज्यदूतलाई तोकेको क्षेत्र सम्झनु पर्छ।

(२) खण्ड (च) मा रहेका “राष्ट्राध्यक्ष वा सम्बन्धित अन्य पदाधिकारीले” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सम्बन्धित पदाधिकारीले” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(३) खण्ड (छ) को सट्टा देहायको खण्ड (छ) राखिएको छ :-

“(छ) “स्वीकृतिपत्र” भन्नाखले अवैतनिक वाणिज्यदूतलाई स्वीकार गर्ने राज्यको सम्बन्धित पदाधिकारीबाट अवैतनिक वाणिज्यदूतका रूपमा मान्यता दिएको पत्र (एक्जिक्वेटर) सम्झनु पर्छ ।”

(४) खण्ड (ज) मा रहेको “वाणिज्य” भन्ने शब्दको सट्टा “कन्सुलर” भन्ने शब्द राखिएको छ ।

३. मूल नियमावलीको नियम ३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ३ को सट्टा देहायको नियम ३ राखिएको छ :-

“३. अवैतनिक वाणिज्यदूतको नियुक्ति : (१) नेपाल सरकारले नियम ३क को उपनियम (१) बमोजिमको योग्यता पुगेको व्यक्तिलाई राजदूतको सिफारिसमा अवैतनिक वाणिज्यदूत नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अवैतनिक वाणिज्यदूत नियुक्ति गर्दा अवैतनिक महावाणिज्यदूत, अवैतनिक वाणिज्यदूत वा अवैतनिक उपवाणिज्यदूतको दर्जा दिई नियुक्ति गर्नु पर्नेछ ।”

४. मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ६ को सट्टा देहायको नियम ६ राखिएको छ :-

“६. नियुक्तिपत्र: (१) नियम ३ बमोजिम नियुक्त भएको अवैतनिक वाणिज्यदूतलाई मन्त्री वा निजले तोकेको मन्त्रालयको

अधिकृतस्तरको कर्मचारीले नियुक्तिपत्र (लेटर अफ कमिशन) दिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम नियुक्तिपत्र प्राप्त नगरी कसैले पनि अवैतनिक वाणिज्यदूतको रूपमा काम गर्न पाउने छैन ।”

५. मूल नियमावलीको नियम ९ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ९ को उपनियम (४) पछि देहायको उपनियम (५) थपिएको छ :-

“(५) अवैतनिक वाणिज्यदूतको सुविधा, सहूलियत वा उन्मुक्ति नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।”

६. मूल नियमावलीको नियम १२ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १२ को उपनियम (२) को खण्ड (घ) र (छ) भिकिएका छन् ।

७. मूल नियमावलीको नियम १३ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १३ को सट्टा देहायको नियम १३ राखिएको छ :-

“१३ सुविधा, सहूलियत र उन्मुक्तिमा बन्देज :- (१) कुनै मित्रराष्ट्रले कुनै व्यक्तिलाई नेपालको कुनै कन्सुलर क्षेत्रका लागि अवैतनिक वाणिज्यदूत नियुक्त गरेमा त्यस्ता अवैतनिक वाणिज्यदूतलाई प्रदान गरिने सुविधा, सहूलियत र उन्मुक्ति महासन्धिको अधीनमा रही पारस्परिकताका आधारमा मन्त्रालयले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम दिएको सुविधा, सहूलियत वा उन्मुक्ति कुनै अवैतनिक वाणिज्यदूतले दुरुपयोग गरेको पाइएमा मन्त्रालयले त्यस्तो सुविधा, सहूलियत वा उन्मुक्ति जुनसुकै बखत रद्द गर्न सक्नेछ ।

(३) नियम १४ बमोजिमको पदावधि समाप्त भएपछि अवैतनिक वाणिज्यदूतको पुनर्नियुक्ति वा पदावधि थप नभएमा निजले पाएको सुविधा, सहूलियत र उन्मुक्ति स्वतः समाप्त हुनेछ ।”

८. मूल नियमावलीको नियम १४ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम १४ को सट्टा देहायको नियम १४ राखिएको छ :-

“१४. स्वीकृतिपत्र : (१) कुनै मित्र राष्ट्रले नेपालको कुनै क्षेत्र भित्र कन्सुलरको काम गर्ने गरी कुनै व्यक्तिलाई अवैतनिक वाणिज्यदूतको नियुक्तिपत्र जारी गरी स्वीकृतिका लागि लेखी पठाएमा मन्त्री वा निजले तोकेको मन्त्रालयको

अधिकृतस्तरको कर्मचारीले नियुक्तिपत्रमा अवधि तोकिएको भए सोही अवधिसम्म र नतोकिएकोमा स्वीकृतिपत्र जारी गरेको मितिबाट तीन वर्षसम्म काम गर्न पाउने गरी त्यस्तो व्यक्तिलाई स्वीकृतिपत्र प्रदान गर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको अवधि समाप्त भएको अवैतनिक वाणिज्यदूतको पदावधि थप गर्न वा पुनर्नियुक्तिको लागि सम्बन्धित मित्रराष्ट्रबाट औपचारिक पत्र प्राप्त भएमा मन्त्रालयले बढीमा तीन वर्षको लागि पदावधि थप गर्न वा पुनर्नियुक्तिको लागि स्वीकृतिपत्र प्रदान गर्न सक्नेछ ।”

९. रूपान्तर : मूल नियमावलीको ठाउँठाउँमा रहेका “वाणिज्य क्षेत्र” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “कन्सुलर क्षेत्र” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

आज्ञाले,
शंकरदास वैरागी
नेपाल सरकारको सचिव